

Sayı : E-32661919-610- ~~44~~
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

25.03/2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 14/02/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1583244 sayılı yazınız.
b) 14/02/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1583293 sayılı yazınız.
c) 21/02/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1586833 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c)'de kayıtlı yazıyla iletilen Muş Milletvekili Sümeyye BOZ'un 7/23520 ve 7/23928 Muş Milletvekili Sezai TEMELLİ'nin 7/23522, İzmir Milletvekili İbrahim AKIN'ın 7/23924, Iğdır Milletvekili Yılmaz HUN'un 7/23925, 7/23926 ve 7/23932, İstanbul Milletvekili Cengiz ÇİÇEK'in 7/23927, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk GERGERLİOĞLU'nun 7/23931, Trabzon Milletvekili Yavuz AYDIN'ın 7/23933, Çorum Milletvekili Mehmet TAHTASIZ'ın 7/24133 ile İzmir Milletvekili Mustafa BİLİCİ'nin 7/24139 esas numaralı yazılı soru önermeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (36 Sayfa)

7/23520 - GK 105
7/23522 - GK 105
7/23924 - GK 105
7/23925 - GK 105
7/23926 - GK 105

7/23927 - GK 105
7/23928 - GK 105
7/23931 - 23933 GK 105
7/24133 - GK 108
7/24139 - GK 108

MUŞ MİLLETVEKİLİ SEZÂİ TEMELLİ’NİN 7/23522 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun kapsamında yurt dışına gönderilen ve haklarında tazminat takibatı başlatılan öğrencilerin mağduriyetlerini gidermek ve ödemelerinde kolaylık sağlamak üzere öğrenciler lehine çeşitli yasal düzenlemeler yapılmıştır. 1416 sayılı Kanun’un 19’uncu maddesinde 2016 yılında yapılan değişiklikle “Yurt dışına gönderilenlerden ruh veya beden sağlığının öğrenimini sürdürmesine imkân tanımaması durumu, eğitim ve araştırma hastaneleri veya üniversite hastanelerinden alınacak sağlık kurulu raporu ve bu hususla ilgili olarak Millî Eğitim Bakanlığınca istenen diğer destekleyici belgeler ile tespit edilenlerin öğrencilikle ilişkisi kesilir. Bu kişilerden tahsil masrafı istenmez ve bu kişiler mecburi hizmetle yükümlü tutulmaz.” hükmü eklenerek hastalık hallerinde olası mağduriyetlerin yaşanmaması için gerekli kolaylık sağlanmıştır. Ayrıca, 2021 yılında 1416 sayılı Kanun’da yapılan değişikliklerle faiz hesabının başlangıç tarihinde, sarf tarihinin esas alınmasından vazgeçilerek öğrencilerin lehine olacak şekilde taahhüdün ihlal ettiği tarihin faiz başlangıç tarihi olarak esas alınması uygulamasına geçilmiştir. Bunun yanında, Covid-19 salgını sırasında tazminatlı durumda olan öğrencilerin mağdur olmamaları için pandemi boyunca ödeme planları ve ödemeleri ertelenmiştir. Bakanlığımızca hem ilgili mevzuatta hem de idari uygulamalarda yurt dışında öğrenim gören burslu öğrencilerimizin öğrenimlerini başarıyla tamamlamaları için yeterli destek ve kolaylıklar bulunmaktadır. Özellikle belirtmek gerekir ki tazminatlı durumda olan öğrencilerden gönderiliş amacına uygun nihai öğrenim derecesi ile yurda dönenlerin adına öğrenim gördüğü kurumda, yüksek lisans derecesi ile görev talep edenlerin ise Millî Eğitim Bakanlığında memur ünvanlı kadroda para borçları mecburi hizmete dönüştürülmektedir. Bu uygulamayla, hem kamu yararının korunması hem de öğrencilerin mağdur olmaması amaçlanmıştır.

Haklarında tazminat takibatı yürütülen kişilerden borcun ödenmesine yönelik gerekli edimlerin yerine getirilmemesi durumunda hazine alacağının tahsili için dava yoluna başvurulacak davası açılmaktadır. Söz konusu alacak davaları ilk derecede mahkemelerinde görülmekte olup bu süreç içerisinde borç miktarı olan asıl alacağın ve fer’ilerinin tespitinde kullanılmak üzere bilirkişi raporları düzenlenmektedir. Söz konusu raporlara karşı taraflarca itiraz edilmesi hallerinde birden fazla ek rapor düzenlenmesine sebep olmaktadır. Bu aşamaların istinaf ve temyiz yargı yolunda da geçilmesi davaların sonuçlanma süresini etkilemektedir. Davalar sonuçlanıncaya kadar yürürlüğe giren yapılandırma kanunlarının (7326 ve 7440 sayılı) uygulanması sonucunda dava konusu asıl alacağa işleyecek fer’i alacak miktarı değiştiğinden alacak miktarı da yargılama aşamaları sonuçlanıp davalar kesinleşmeden tespit edilememektedir. Açıklanan nedenlerle nihai mahkeme kararı olmadan dava konusu alacağın net tutarı ile ilgili bir tespitte bulunulamamaktadır. Bu itibarla alacak davalarının sonucu ve davalardaki toplam tutarla ilgili net bir tutar verilememektedir. Hâlihazırda Bakanlığımız tarafından hazine alacağının tahsili için borçlu bursiyer ve müsterek borçlu müteselsil kefil olarak sorumluluğu devam edenlere karşı açılan ve derdest olan dava sayısı ise 218’dir.

Bakanlığımız tazminatlı durumda olan öğrenciler mağdur edilmeden ve hakları korunarak mevzuat hükümleri çerçevesinde çalışmalarını sürdürmektedir. Tazminatlı duruma düşen öğrencilerin mağduriyetlerini gidermek ve ödemelerinde kolaylık sağlamak üzere öğrenciler lehine çeşitli yasal düzenlemeler yapılmıştır. Tazminatlı durumda olan öğrencilerin

faiz borçlarının affedilmesi ve borçlarının yapılandırılarak ödemelerinde kolaylık sağlanması amacıyla 2006, 2011, 2014, 2021 ve 2023 yıllarında olmak üzere 5 kez yasal düzenleme yapılmıştır. Bakanlığımız dışında diğer kamu kurumlarının da kamu alacağı bulunduğu, borçların yapılandırılması hususu Hazine ve Maliye Bakanlığı koordinesinde tüm kamu kurumlarının da dâhil olduğu kanuni düzenleme gerektiren bir husustur.

Kişilerin Hazineye olan borçlarını ödemesi sürecinde kolaylık sağlayan sabit kur düzenlemeleri genel bir düzenleme niteliğinde olup tüm kamu alacaklarını kapsamaktadır. Bakanlığımız dışında diğer kamu kurumlarının da ilgililerden döviz cinsi kamu alacağı bulunduğu, konunun Hazine ve Maliye Bakanlığı koordinesinde tüm kamu kurumlarının da dâhil olduğu kanuni düzenleme gerektiren bir husus olduğu değerlendirilmektedir.

Kamu kaynakları kullanılarak yurt dışına gönderilen burslu öğrencilerin öğrenimlerini başarıyla ve gönderiliş amaçlarına uygun olarak tamamladıktan sonra yurda dönüp ülkemize hizmet etmeleri esastır. Aksi durumlar için uygulanacak usul ve esaslar ise kanun koyucu tarafından belirlenmiş olup kamu zararına mahal verilmemesi ve Hazine alacağının korunması için taahhütlerini ihlal eden öğrencilere yönelik ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde belirlenen süreçlerin başlatılması yasal zorunluluktur. Burs programı karşılıklı bir burs olup öğrencilerin öğrenimlerini tamamladıktan sonra yurda dönmeleri ve adına öğrenim gördükleri kurumlara ve en nihayetinde ülkemize katkı sunmaları beklenmektedir. Bakanlığımızca bursiyerlerin öğrenimlerini başarıyla tamamlayarak yurda dönmeleri ve ülkemize hizmet etmeleri için tüm öğrenim aşamalarında gerekli destek sağlanmaktadır. Tazminatlı durumda olan öğrencilerden gönderiliş amacına uygun nihai öğrenim derecesi ile yurda dönenlerin adına öğrenim gördüğü kurumda, yüksek lisans derecesi ile görev talep edenlerin ise Millî Eğitim Bakanlığında memur ünvanlı kadroda para borçları mecburi hizmete dönüştürülmektedir. Bu uygulamayla, hem kamu yararının korunması hem de öğrencilerin mağdur olmaması amaçlanmıştır.

1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun kapsamında yükseköğretim kurumlarının öğretim elemanı ile kamu kurum ve kuruluşlarının yetişmiş insan kaynağı ihtiyacının karşılanması amacıyla Bakanlığımız tarafından her yıl yurt dışına resmi burslu statüde öğrenci gönderilmektedir. Bu kapsamda yurt dışına gönderilecek öğrenciler, ilgili mevzuat gereğince ve kendi özgür iradeleri ile imzaladıkları taahhütname hükümleri uyarınca öğrenim görmekte; mevzuat ve taahhütname hükümlerine uymak zorundadırlar. Kamu kaynakları kullanılarak yurt dışına gönderilen burslu öğrencilerin öğrenimlerini başarıyla ve gönderiliş amaçlarına uygun olarak tamamladıktan sonra yurda dönüp ülkemize hizmet etmeleri esastır. Aksi durumlar için uygulanacak usul ve esaslar ise kanun koyucu tarafından belirlenmiş olup kamu zararına mahal verilmemesi ve Hazine alacağının korunması için taahhütlerini ihlal eden öğrencilere yönelik ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde belirlenen süreçlerin başlatılması yasal zorunluluktur.

1416 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesi ile 657 sayılı Kanunun Ek 34'üncü maddesi gereğince, tazminatlı duruma düşen öğrenciler, kendileri için döviz olarak yapılmış olan her türlü masrafı aynı döviz cins ve miktarı üzerinden ödemekle yükümlüdür. Döviz borcu, ödeme tarihindeki T.C. Merkez Bankası'na tespit ve ilan edilen efektif satış kuru üzerinden Türk Lirası ile ödenir. Ayrıca borç azami 5 yıla kadar da taksitlendirilebilmektedir.

Burs programı karşılıklı bir burs olup öğrencilerin öğrenimlerini tamamladıktan sonra yurda dönmeleri ve adına öğrenim gördükleri kurumlara ve ülkemize katkı sunmaları beklenmektedir. Bursiyerler tarafından öğrenimlerinin başında ilgili mevzuat gereğince ve kendi özgür iradeleri ile imzaladıkları taahhütname hükümlerinde de öğrenimlerini gönderiliş amaçlarına uygun bir dereceyle tamamlamamaları, öğrenimlerinden vazgeçmeleri,

T.C.
MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

öğrenimlerini tamamladıktan sonra iki ay içinde görev talep etmemeleri, atandığı ya da durumuna uygun teklif edilen göreve yasal süresi içinde başlamamaları, yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi hükümlerine uymamaları, mecburi hizmetlerini tamamlamadan görevlerinden istifa etmeleri veya devlet memurluğundan ihraç edilmeleri halinde, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından kendileri için yapılmış bütün masrafları, masrafın yapıldığı para cinsinden ödemeyi kabul ve taahhüt etmektedirler.